N°. 3467

DE TIJD.

1857.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden *f* 6.00, *franko* door het geheele Rijk.

Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

VRIJDAG 2 OKTOBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 1 September.

Met verbazing en groot leedwezen hebben wij de houding der beide Kamers gezien omtrent de quæstie der spoorwegen. Het is alsof zij van ontzetting verstommen, [illegible] Staat den aanleg der spoorwegen [illegible] onmiddellijk stellen zij zich in postuur, als wilden zij een gevecht daartegen aanvangen, en plaatsen zich op de schatkist, als stond zij op het punt van beroofd en geplunderd te worden door eene horde van spoorwegvoorstanders. Wat heeft dat te beteekenen? Dat is voor ons letterlijk een raadsel.

Betwist men het nut der spoorwegen? Ontkent men dat het noodzakelijk is, om de verschillende deelen van Nederland met elkander en met den vreemde in aanraking te brengen? Meent men dat wij kunnen blijven buiten het groote net van spoorlijnen, dat gansch Europa overdekt en aaneenschakelt? Niets van dat alles. Spreek ieder lid der beide Kamers afzonderlijk. Allen zijn overtuigd, dat wij niet zóo van elkander en van Europa kunnen afgescheiden blijven. Allen erkennen 't luide, dat er spoorwegen *moeten* komen. Maar zie hier het wonderlijke. Breng diezelfde leden bij elkander. Rep in hun midden een woord, dat naar afdoende middelen moet worden gezocht, om datgene tot stand te brengen, wat door allen gewenscht wordt; het is alsof ge hun iets zeer afschuwelijks gezegd hebt. Ge ontwaart aanstonds vreeselijke blikken, verbolgen aangezigten, verontwaardigde lippenbewegingen en booze gestikulatiën. Er is ter naauwernood iemand, die te midden van de ontsteltenis het waagt te beweeren, dat een net van spoorwegen, over Nederland uitgespreid en met den vreemde in aanraking gebragt, wenschelijk is. En die het bestaat dat te durven, wordt welligt door menigeen zijner kollega's aangezien voor een roekeloozen en gevaarlijken waaghals, die, door plaatselijk belang geleid, in staat is om alle mogelijke rampen over Nederland te halen.

Als men niet beter wist, zou de houding der beide Kamers moeten leiden tot het vermoeden, dat zij de spoorwegen, gelijk sommige afgescheidene landlieden in de Betuwe, aanzien voor werktuigen des duivels. Welke werktuigen des duivels alleen bestemd zijn om de lieve schatkist en geheel ons finantie-wezen reddeloos ten gronde te rigten.

Waarlijk, het schijnt alsof voor onze wetgevende ligchamen de schatkist de godin is geworden, die zij tegen de duivelachtige spoorwegen moeten in bescherming nemen. Wij zien dan ook de beide Kamers rond de schatkist gelegerd. En, als in tijden van groot gevaar, vergeten de partijschappen hare veten, vereenigen hare vaandels en strijden onder ééne banier.

Wat zijn de tijden en ook onze Kamers veranderd! Hoe kort nog is 't geleden, dat de liberale partij met de konservatieve een wedstrijd had opgezet, om de schatkist van hare vruchtbaarste tolgaarders te berooven. Toen was ieder om het zeerst in de weer, wie der godin eene grootere pluim uit haar kapsel zou nemen. Toen was de aangebedene — maagd, mogen wij niet zeggen, — zij heeft te veel en te ergerlijk geboeleerd met velen harer aanbidders; wij moeten haar dus rangschikken onder de afgoden, en men kan haar den naam geven van *Astarte* als men wil, het wijf van Astaroth, den groot-thesaurier van het helsche rijk, — toen was zij te rijk.

En thans? Thans nu zij nog rijker blijkt dan te voren, nu treft het *anathema*, als men haar een deel vraagt van hare overvloedige schatten tot den aanbouw van het geen, wat door allen eene onmisbare behoefte geacht wordt.

[illegible] rijmt dat te zamen?

[illegible] de tegenstrijdigheid van handeling voor reke[illegible] zich aan bezondigen. Maar wij zeggen, [illegible] Nederland daarvan niet het slagtoffer kan, mag en [illegible]

[illegible] de schatkist baten, en zij vloeijen overvloedig [illegible] niet alleen gebruikt worden tot schuld[illegible] deel daarvan moet worden [illegible] ten behoeve van het levend geslacht, en [illegible] en ze verlangt te besteden tot hetgeen de welvaart [illegible] tot de deugdelijkheid

van ons finantiewezen vermogende bijdragen zal leveren.

Ziedaar het gezigtspunt, waaruit men de zaak moet beschouwen; waarop de aandacht der publieke opinie moet worden gevestigd, opdat zij de beide Kamers voortstuwe op de baan, die zij behoort in te gaan.

Of het waar is, zal weldra blijken, maar onwaarschijnlijk is het zeker, wat de *Times* en de *Morning-Post* thans berigten, namelijk, dat de Koning van Delhi aangeboden zou hebben te kapituleeren onder voorwaarde, dat hem een jaargeld van 35 lacks ropijen zou worden verzekerd, in plaats van de 15 lacks ropijen, welke hij tot dusverre genoot. Generaal Wilson, zegt de *Times*, heeft daar echter geene ooren naar en eischt onvoorwaardelijke onderwerping. En te regt. Zoo ten minste de *Morning-Post* zijne lezers niet misleidt, door hun te berigten, dat Delhi door generaal Wilson omsingeld en dat voor haar alle gemeenschap met het omliggend land afgesneden is. Intusschen schijnt ons het een zoowel als het andere berigt even weinig waarschijnlijk. Aangenomen dat generaal Nicholson met 11,000 man uit den Punjaub voor Delhi is aangekomen en Wilsons belegeringsleger op 14 a 15,000 man gebragt heeft, ook zelfs dan mag men aannemen, dat Delhi niet omsingeld en ingesloten kan zijn. Men heeft slechts een blik te slaan op de eerste de beste kaart van Hindostan, om zich daarvan te overtuigen. Langs de rivier, waaraan Delhi ligt, kan zij voortdurend versterking en levensbehoeften ontvangen. Aan de landzijde beslaat zij eene groote uitgestrektheid gronds, om welke te omsingelen eene veel talrijker legermagt dan waarover Wilson te beschikken heeft, vereischt wordt. Daar kan men zich eenig denkbeeld van maken, wanneer men zich te binnen brengt, dat Delhi oudtijds eene bevolking had van tusschen de 2 en 3 millioen en thans nog eene bevolking telt van 2 a 300,000 zielen. 't Schijnt er dus voor gehouden te mogen worden, dat het berigt van den *Morning-Post* uitgedacht is alleen om de in Engeland zoozeer verontruste publieke opinie ietwat gerust te stellen. Ook het kapitulatie-berigt vindt, dunkt ons, in de behoefte aan geruststelling zijne verklaring. Waarschijnlijk is het ten minste niet. 't Kan toch den belegerden niet onbekend zijn gebleven, dat de Engelschen zich voorgenomen hebben van Delhi geen steen op den anderen te laten en aldaar de gruwelen der opstandelingen op de vreeselijkste wijze te wreken. Waar zoo de zaken staan, kan er aan geene kapitulatie gedacht, maar moet tot het uiterste gestreden worden. Alleen dan erlangt het *Times*-berigt eenige waarschijnlijkheid, wanneer het aldus zou te verstaan zijn, dat de Koning van Delhi aangeboden zou hebben de stad te verraden en de belegerden over te leveren aan de Engelschen. Doch daartegen verzet zich dan weer, dat de Koning van Delhi zich in dat geval aan het grootste lijfsgevaar van den kant der opstandelingen zou blootgesteld hebben. Van welke zijde men 't dus ook neemt — het berigt van den *Times* zoowel als dat van den *Morning-Post* komt ons ongeloofelijk voor. Geene, trouwens, der goevernements-dépêches maakt melding van wat daarin wordt aangekondigd.

Bevreemdend is het, dat van Kalkutta-zelf met geen woord in de tot dusverre gepubliceerde dépêches gesproken wordt. De vermoedens, waartoe dit zwijgen aanleiding kan geven, houden wij voorshands terug, in afwachting van de partikuliere berigten, die ons van daar geworden zullen en die alleen, bij de strenge censuur, ook daar geoefend, krediet verdienen. Ondanks die censuur is echter nu reeds eene bijzonderheid uitgelekt van hoogst ernstige beteekenis. In de omstreken van Kalkutta namelijk en door gansch Bengalen heen zou zich de opstand al meer en meer veralgemeenen. Eenige regelen, vóór de aankomst der mail in den *Times* opgenomen en door ons medegedeeld, maakten daarvoor reeds beducht. Daaruit was reeds op te maken, wat thans bevestigd wordt, dat het platte land door de inlandsche bevolking afgeloopen wordt, dat de britsche planters er vervolgd en vermoord worden, dat hunne bezittingen vernield en dat de in de pakhuizen opgestapelde produkten aan de vlammen prijs gegeven worden. Bij zulke feiten komt de vraag niet meer te pas, of de opstand niet slechts van militairen aard is en of hij ook soms een nationaal karakter heeft.

Betreffende Lucknow en Agra wordt niets bijzonders aangetroffen. Van de eerste stad wordt alleen van alle kanten herhaald, dat zij in dreigenden nood verkeert en gebrek begint te gevoelen aan levensbehoeften.

Van de prezidentschappen Bombay en Madras en van den Punjaub vindt men in 't algemeen, dat zij in groote ongerustheid verkeeren. Bij de reeds vermelde bijzonderheden hebben wij nog de volgende te voegen: dat te Rutnagherry (Bombay) een regiment ontwapend is; dat te Belghaum (Bombay) verscheiden Mohammedanen, van verraad overtuigd, ter dood gebragt zijn; dat er een komplot is ontdekt, dat ten doel had het 2e regiment Engelschen bij zijne aankomst aan te vallen; en dat er de krijgswet afgekondigd is; dat de artillerie van Dundam ontwapend is geworden; en dat, volgens de *Bombay-Times*, op de trouw van de Madras- en de Bombay-troepen in 't geheel niet te rekenen valt.

Geheel in tegenspraak met de eerste telegrafische dépêches, die meldden dat Midden-Indie rustig was, kondigen talrijke officiëele tijdingen het slagen van den opstand in dat deel van Indië aan. De inlandsche hoofden van Scinde betalen zelfs de soldij van het kontingent te Gwalior; te Chore. In den staat van Bhopal heeft het inlandsche kontingent zich van verschillende kanonnen en een mortier meester gemaakt en de muzulmansche vlag geheschen; de radjah van Amschra is opgestaan en heeft zich van het station Meshdpoor meester gemaakt. Het gedrag der Sirkars van Iyapoor en van Bhartsoor wordt voor zeer verdacht gehouden. Een gedeelte van het tweede kavallerie-regiment van Neemuch is opgestaan. Te Joudpoor heeft een gedeelte van het legioen zich verbonden met den Thakocr van Rowa, een der hoofden van den opstand die alles in de omstreken van Mhow plundert. Te Seerive is het kontingent van Bhotal ook aan het muiten geslagen; eindelijk berigt de kolonel Durand, dat al de westelijke distrikten van Mahwa in staat van levendige gisting verkeeren en Mundisoor het verzamelingspunt van een aantal misnoegden scheen. Al die landen zijn in Midden-Indie ten noorden van de prezidentschappen Madras en Bombay gelegen.

Van den gezondheidstoestand van het engelsche leger vinden wij evenmin iets vermeld als van den staat der wegen, die in de Augustus-maand, tengevolge van de zware regens, onbegaanbaar moeten zijn. Of generaal Colin Campbell al of niet welvarend is, kan daaruit niet uitgemaakt worden. De gepubliceerde dépêches noemen zelfs zijnen naam niet. Als bezweken worden daarentegen vermeld de majoor Banks (*shotdead*, zegt de dépêche), de luitenants Brown en Kennion, voor Delhi, en de majoors George en Thomas, te Agra.

De begrooting van hoofdstuk VII, *departement voor de zaken der R. K. Eeredienst*, gaat vergezeld van de volgende *memorie van toelichting*:

De onderwerpen van uitgaaf, tot het VIIde hoofdstuk der Staatsbegrooting behoorende, zijn voor de dienst van 1858 breedvoerig omschreven en in de bijzonderheden toegelicht bij den uitgewerkten staat, die, met de bijlagen, hiernevens is gevoegd.

Daarin vindt men de reden ontvouwd van de veranderingen, welke in de cijfers van sommige artikelen van dit hoofdstuk voor 1858, in vergelijking met de vorige begrooting, worden aangetroffen.

De voornaamste veranderingen zijn het gevolg van of houden verband met de vorderingen, welke het werk der organisatie van het Roomsch Katholiek Kerkgenootschap, sedert het tijdstip der zamenstelling van de vorige begrooting, heeft gemaakt.

Te dien aanzien wordt alleen, tot aanvulling der dienaangaande bij de vorige begrootingen gedane mededeelingen, nog het volgende vermeld:

De oprigting van het bij Koninklijk besluit van den 22sten Okt. 1854, N°. [illegible], erkende, te Driebergen, in de provincie Utrecht, gevestigde seminarie voor het aartsbisdom van Utrecht, is voltooid en de inrigting van dat belangrijke gesticht, hetwelk buiten bezwaar van 's Rijks schatkist is gebouwd, zal eerlang haar beslag verkrijgen. De in-dienst-stelling van het onderwijzend personeel en de opname der kweekelingen in de godgeleerdheid zullen daarbij nog in het loopende jaar plaats grijpen; waar-

door het te Warmond, in Zuid-Holland, bestaande, voor het bisdom van Haarlem bestemd blijvende seminarie, hetwelk tijdelijk ook voor het aartsbisdom dienstbaar was, insgelijks op een normalen voet zal geraken.

In verband met deze regeling is, bij Koninklijk besluit van den 6den Julij 1857, N°. 59, bepaald dat aan de betrekking van vijf professoren bij elk der twee hierboven bedoelde Roomsch-katholijke seminariën eene rijks-jaarwedde van ƒ 400 voor ieder zal zijn verbonden; waarvan het genot, te rekenen van den 1sten Januarij aanstaande, aan de daartoe door den betrokken kerkvoogd van de diocees voor te dragen titularissen zal worden toegekend, wanneer bij het VIIde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor de dienst van 1858 die tot kwijting dezer jaarwedden noodige verhooging van het 6de artikel zal zijn toegestaan.

Hierdoor zullen deze twee seminariën, op gelijksoortige wijze als sedert lang ten aanzien van de te Haaren en te Hoeven (beide in Noordbrabant) gevestigde seminarien der bisdommen van 's Hertogenbosch en Breda is geschied, de ondersteuning deelachtig worden, welke aan deze gestichten bij art. 58 van het Koninklijk besluit van den 2den Augustus 1815, N°. 14, ter voorziening in de behoeften van het hooger onderwijs in de Roomsch-katholijke godsdienst van staatswege is toegezegd.

De in het vorige jaar nog niet geheel tot stand gekomen parochiale indeeling van het aartsbisdom van Utrecht is thans voltrokken; maar de daarmede verband houdende regeling der rijks-jaarwedden van de parochiale geestelijken in die diocees heeft slechts ten deele haar beslag kunnen verkrijgen, aangezien de beschikbare fondsen van het 8ste artikel van het VIIde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor 1857 niet toereikend zijn om die regeling te kunnen voltooijen, zoo als uit de berekening van het nog benoodigde op dat artikel, in den uitgewerkten staat vervat, zal blijken.

Onlangs zijn de moeijelijkheden opgeruimd, welke de parochiale indeeling van het bisdom van Haarlem bepaaldelijk in de steden waar meer dan ééne *statie* of kerkgemeente bestond, ontmoette. Ten gevolge daarvan heeft het roomsch-katholiek kerkwezen in de steden Alkmaar, Amsterdam, Delft, Gouda, 's Gravenhage, Haarlem, Hoorn, Leyden, Rotterdam en Schiedam eene nieuwe regeling ontvangen. Daarbij zijn de aldaar van ouds gevestigde *statiën*, ten getale van 49, opgeheven en vervangen door 36 parochiën, welker kerkelijk grondgebied is omschreven, met aanwijzing der bestaande kerkgebouwen, die voor de parochiale dienst in hoedanigheid van *hoofd-* en *hulpkerken* zullen behouden blijven, en van de zoodanige, die reeds dadelijk zijn of, later, nadat de botrokken parochiekerken de vereischte vergrooting hebben ondergaan, zullen worden buiten dienst gesteld. Te gelijker tijd is het personeel der bij die parochiën dienstdoende geestelijken bepaald en voor het beheer der stoffelijke belangen, op den voet van het in 1854 vastgestelde algemeen reglement, een parochiaal kerkbestuur ingesteld; terwijl nu tevens de oprigting van een parochiaal armbestuur, op den voet van het algemeen reglement van 1855, aldaar zal plaats grijpen.

Van deze gewigtige regeling verwacht men de gewenschte gevolgen ter verbetering van de in die steden zóólang bestaan hebbende abnormalen toestand van het Roomsch-Katholiek kerk- en armwezen. Zij kan, bij eene behoorlijke handhaving der ingevoerde organieke bepalingen, de goede orde in dat stuk verzekeren, dewijl nu een rigtig beheer en een doelmatig toezigt zijn voorgeschreven.

De alzoo ingestelde parochiën zijn dan ook voor zoover naar luid van art. 1 der wet van den 10den September 1853 werd vereischt, bij de daartoe betrekkelijke besluiten des Konings, op de gebruikelijke wijze erkend geworden, met bepaling van het getal en de hoegrootheid der rijks-jaarwedden, tot welker genot de dienstdoende geestelijken der erkende parochiën, ieder in zijne betrekking, kunnen in aanmerking komen.

De regeling dier jaarwedden heeft op gelijke wijze, als vroeger voor de parochiën der bisdommen 's Hertogenbosch en Breda is bepaald geworden, plaats gehad, zoó nogtans, dat de toekenning van het voor iedere klasse bepaalde bedrag, beloopende ƒ 600, ƒ 400, ƒ 150 of ƒ 100, slechts in zoo verre aan de betrokken titularissen is geschied, als de beschikbare fondsen van het 8ste artikel der begrooting voor 1857 veroorloofden. Ten aanzien van de overige in aanmerking komende parochiale geestelijken is het vooruitzigt geopend, dat zij later ook in het genot der voor hunne betrekking bepaalde jaarwedde zullen kunnen worden gesteld, wanneer het beschikbaar te stellen bedrag van het voormelde artikel voor 1858 en volgende dienstjaren daartoe gelegenheid geeft.

Bij het toestaan van de daartoe noodige fondsen, op de wijze in den uitgewerkten staat met cijfers uiteengezet, zal geleidelijk kunnen worden voortgegaan met het ten einde brengen van dit onderwerp, waaromtrent bij de [illegible] van Beantwoording van het Voorloopig Verslag der [illegible] Kamer op het wetsontwerp tot vaststelling van [illegible] hoofdstuk der Staatsbegrooting voor 1857 in [illegible] toelichtingen zijn gegeven.

Ten [illegible] de verhooging, welke het 13de artikel [illegible] blijkens de toelichtingen, in den uitgewerkten staat vervat, voor 1858 behoeft, wordt alhier aangemerkt, dat het *versterf* der kerkelijke pensioenen gedurende de laatstverloopen tien jaren het *accres* daarvan doorgaans heeft overtroffen; zoodat het geraamd beloop van dit artikel, hetwelk voor de dienst van 1847 nog ƒ 55.691 bedroeg, bij het opmaken der begrooting van 1857 tot op ƒ 47,254 was gedaald. Sedert 1 Julij 1856 tot op 1 Julij 1857 is deze laatste som echter weder geklommen tot ƒ 51,407, ten gevolge der toevallige omstandigheid, dat gedurende de jongstverloopen maanden *meer* pensioenen door daarop aanspraak hebbende geestelijken gevraagd en *minder* gepensioneerden overleden zijn dan gewoonlijk plaats had, waardoor het alzoo noodig is, dat de voor dit onderwerp uitgetrokken som over 1858 beschikbaar zij.

Aan de bijzondere toelichting der onderdeelen van Hoofdstuk V der Staatsbegrooting voor 1858, (Binnenlandsche Zaken), ontleenen wij de volgende aanteekeningen tot opheldering of regtvaardiging van eenige posten of aangevraagde geldsommen.

"Onder de voorgestelde werken tot verbetering der rivieren treft men aan dat tot afsluiting van de Dieze." Door de sluiting van het kanaal van St. Andries is de waterstand op de Maas dermate verlaagd, dat de scheepvaart op de Dieze soms onmogelijk wordt. Hierin behoort, naar het inzien der Regering, spoedig door afsluiting te worden voorzien, zonder af te wachten wat zal kunnen besloten worden betrekkelijk den aanleg van het uitwateringskanaal in Noordbrabant, waaromtrent men in die provincie nog niet tot eenstemmigheid van gevoelen is gekomen. De Regering acht het billijk, dat de afsluiting voor rijks-rekening geschiede, omdat dit werk, onafhankelijk van het uitwateringskanaal, in het algemeen belang der scheepvaart onvermijdelijk is. De Dieze toch is de verlenging van de Zuid-Willemsvaart en maakt alzoo een deel uit van de groote kanaalvaart, die België met Nederland verbindt. De kosten der afsluiting zijn geraamd, indien het uitwateringskanaal tot stand komt, op ƒ 230,000, en zonder het kanaal op ƒ 280,000. Men stelt zich voor het werk der afsluiting in drie jaren te voltooijen. — Ten gevolge van omstandigheden, onafhankelijk van de onderneming, welke zich de uitvoering van het werk tot aanleg van een kanaal van Koevorden naar de Vecht heeft aangetrokken, is het tot dusverre niet tot uitvoering gekomen. Intusschen zijn thans de voorbereidende werkzaamheden zoo ver gevorderd, dat de verwezenlijking zoowel in het belang van Koevorden als in dat van het algemeen, mag worden te gemoet gezien. — Ter verbetering van het vaarwater in het IJ voor Spaarndam en van dat in het Spaarne worden ƒ 10,000 uitgetrokken, als bijdrage van het Rijk in de kosten, welke op ƒ 40,000 zijn geraamd. Als bijdrage in de kosten van aanleg van eene nieuwe haven te Zwartewaal, wordt voorgesteld ƒ 3000 te verleenen. — Tot verbetering der wegen in den Haarlemmermeerpolder wordt voorgedragen ƒ 10,000 toe te staan.

Wij vinden in den *Echo Universel* belangrijke opmerkingen omtrent de Kokos-eilanden. Wij laten die hier verkort volgen:

Vooreerst betreurt het blad, dat het koloniaal bestuur met de grootste onverschilligheid Engeland zich op verschillende stations, die onze o. i. bezittingen omringen, laat vestigen. Uit de bekend geworden feiten betreffende de eerste proefnemingen om de Kokos-eilanden te koloniseeren blijkt ten duidelijkste, dat niets gemakkelijker zou zijn geweest dan om de Engelschen in het doen gelden hunner soevereiniteit over die eilanden voor te zijn. Bovendien schreven onze handelsbelangen en de veiligheid onzer koloniën gebiedend dien maatregel voor.

De minister Mijer heeft getracht het gewigt dier eilanden te betwisten, steunende op het advies van een militair, die de Kokos-eilanden als een punt beschouwt, 'twelk de strategie niet aan Nederland veroorlooft te bezetten. Het is intusschen onbetwistbaar, dat die inbezitneming der Kokos-eilanden minder behoort tot de eigenlijke militaire strategie, dan wel tot hetgeen men politieke strategie zou kunnen noemen. Immers, men vangt aan met het nemen van afgezonderde punten, waarna men langzamerhand landen verovert, die al die punten met een militaire strategische lijn moeten zamenhechten. Om dit te bewijzen vrage men slechts aan een krijgskundige of het bezit van de ionische eilanden Engeland een goede strategische stelling geeft; en hij zal over het bezit van die afgezonderde punten slechts een ongunstige meening kunnen uiten, hoewel geen staatkundige het gewigt zal betwisten, 't welk Gibraltar, Malta en de ionische eilanden aan Engeland geven. Zonder die britsche pozitiën zou de Middellandsche zee slechts een fransch meer zijn, terwijl Engeland er zich nu, in allen gevalle, den weg naar Indië verzekerd heeft.

Het is eene dwaling van het militair departement te Batavia, de veiligheid van Java afhankelijk te maken van een reeks vestingen op het eiland zelf opgerigt, en niet te hebben opgemerkt, dat de sleutel van Java in de buiten Java gelegene bezittingen ligt, welke tot voorposten van de voornaamste onzer koloniën dienen. — Worden die buitenbezittingen ons ontnomen, dan moet Java van zelf vallen. Sedert de bevrediging van Palembang, den oorlog van Bali enz., had men gemeend dat men dit verdedigingsstelsel zou verlaten hebben; maar het gebeurde met de Kokos-eilanden bewijst, dat het koloniaal bestuur immer vasthoudt aan een denkbeeld, 'twelk zijn tijd moest hebben gehad en dat het bestuur zich uitsluitend met Java bezig houdt, zonder te bedenken dat de veiligheid van dit kostbaar eiland slechts met het behoud der nederlandsche bezittingen, die het omringen, gepaard gaat.

De Kokos-eilanden zijn, in de indische zee, de meest nabij Java gelegen punten, zij hebben een veilige ankerplaats voor de grootste schepen en men zou met der tijd er ruime voorraadschuren kunnen oprigten, terwijl er met gemak een vloot kan stationneeren, om op een gunstig oogenblik met snelheid een landing op Java te ondernemen. Op dit een en ander schijnt men geen acht te hebben geslagen.

Het blad eindigt zijn betoog met de vraag, of de eer, om aan ons gebied op zee meer uitbreiding te geven, en dat gebied in het verre Oosten krachtdadig te bevestigen, niet eenige uitgaven waard is, te meer daar onze koloniën in de schatkist van het moederland zoo vele schatten storten.

Bij brief van den 25 Sept. 1857 L. A. N°. 3, heden bij de Tweede Kamer ingekomen, zijn door den minister van Koloniën aan de beide Kamers der Staten-Generaal ingezonden afschrift van:

1°. eene overeenkomst met den radja en de rijksgrooten van Kaidepan (Moluksche eilanden);

2°. een kontrakt met den sultan van Pontianak (Borneo);

3°. eene akte van bevestiging der leenvorsten van Tanette (Celebes en onderhoorigheden) L. Olé; en het manifest, houdende vervallen verklaring van Latjombong, als leenman van Tinako en Atanga Kadjang (onderhoorige landschappen van Tanette);

4°. eene overeenkomst met den radja en de rijksgrooten van Bolang Oekie (vroeger genaamd Bolang Bangka) (Moluksche eilanden);

5°. een verdrag van vrede, vriendschap en handel met den Sultan van Atjeh (Sumatra);

6°. eene akte van wederafstand van het rijk van Djembrana (Cali) door deszelfs verdreven vorst Goesti Poetoe Ngoerah aan het ned. indiesch goevernement; en

7°. eene akte van afstand van het rijk van Beliling op Bali door den vorst van Banglie aan het ned. indiesch gouvernement.

Terwijl wij ons verheugen, schrijft het *Handelsblad*, dat in de zitting van den gemeenteraad der hoofdstad op 23 September ll. het lang gewenschte besluit is genomen tot het verleenen eener concessie (aan den heer L. Valk c. s.) om eene algemeene burgerlijke begraafplaats buiten de Muiderpoort aan te leggen, hebben wij met leedwezen opgemerkt, dat, op voorstel van den heer Molster, eene nieuwe bepaling bij de voorwaarden dier concessie is gevoegd, die o. i. van schadelijke strekking zal zijn. Trouwens de concessie behoeft, behalve de aanneming door den concessionaris, ook volgens de wet de goedkeuring door hooger bestuur. Er bestaat dus nog kans, dat de Raad in de gelegenheid worde gesteld terug te komen op een ondoordacht besluit, met kleine meerderheid genomen. (15 tegen 11). Er is namelijk voorgesteld en aangenomen dat, behalve de vergoeding, à ƒ 7400 's jaars, welke de concessionaris op zich neemt te betalen aan de kerkgenootschappen, in wier kerken tot nog begraven wordt, bovendien op de begraafplaats één of meer bussen moeten worden geplaatst om giften voor die kerken te ontvangen. Dit besluit is genomen nadat een lid der financiële commissie had doen opmerken dat de gemiddelde opbrengst der bussen bij begrafenissen in de kerken (ƒ 1100) bij de bepaling van de naar billijkheid geregelde, onverpligte schadevergoeding reeds in aanmerking genomen was. Met allen eerbied voor de gronden, welke de meerderheid van den raad tot deze bijzondere mildheid jegens de kerkbesturen van 4 hervormde en 2 luthersche kerken hebben bewogen, moeten wij het betreuren, dat gedurende een tijdvak van 80 jaren aan de ondernemers der begraafplaats eene inzameling van gelden wordt opgelegd ten behoeve van twee kerkgenootschappen en zelfs niet voor al de gebouwen van die kerkgenootschappen. Wij vreezen dat daardoor voor zeer langen tijd de begraafplaats haar algemeen burgerlijk karakter zal missen. Vergunde men aan iedere gezindheden om bij begrafenissen van hare ledematen voor hare armen [illegible] kerk te collecteren, of plaatste men bussen voor de algemeene armen op iedere afdeeling van den Godsakker, het liet zich begrijpen; maar de verpligte inzameling voor twee gezindheden heeft iets hatelijks en onbillijks. Ook wordt de uitvoering hoogst moeijelijk, wanneer het kerkhof naar de gezindheden in perken wordt afgedeeld. Zal dan op de roomsche en joodsche begraafplaats eene bus voor de hervormde kerken staan? Moge men tijdig op dit ongelukkige besluit terugkomen!

De afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

hebben reeds gisteren een aanvang gemaakt met het onderzoek van vele aanhangige wetsontwerpen, over sommige waarvan de diskussie reeds tegen Maandag aanst. bepaald is. Wijders moet de orde van het te houden onderzoek aldus zijn vastgesteld: Woensdag 30 Sept., ontwerp tot wijziging der gemeentewet, voor zooveel aangaat de zegels van het plaatselijk belastingstelsel; Donderdag 1 Okt., belasting op het personeel; Vrijdag 2 Okt., regt van successie en van overgang; Zaturdag 3 Okt., verdere regeling van het indiesch muntwezen; Maandag 5 Okt., begrootingswetten voor 1858. Na afloop daarvan zullen worden onderzocht de volgende ontwerpen: 1°. tot regeling en gebruik van het koloniaal batig slot over 1855; 2°. tot wijziging van Hoofdstukken II en IX B der Staatsbegrooting; 3°. nopens de spoorwegen, 4°. omtrent de regt. organizatie; 5°. betreffende de nationale militie; 6°. emancipatie der slaven in West-Indië; en 7°. wetten op de geneeskunde.

Volgens een berigt van Z. Ms. gezantschap te Madrid, is bij een Koninklijk Besluit van 16 dezer, de vrije invoer in Spanje van granen, meel, garst, maïs en andere levensmiddelen uit granen bestaande, toegestaan bij Koninklijk besluit van [illegible], verlengd tot op 30 Junij 1858.

— Bij een den 20den dezer te Madrid uitgevaardigd besluit, is bepaald, dat zijden, wollen of katoenen stoffen, welke door bekleeding met de eene of andere gom ondoordringbaar gemaakt zijn, en waarin zich geen naad bevindt, zonder onderscheid of tot andere doeleinden bestemd zijn, bij invoer uit het buitenland, naar de waarde zullen belast worden, en wel met 40 pCt. onder spaansche, en 46 pCt. onder vreemde vlag of aan de landzijde.

(*Staats-Ct.*)

De heeren baron van Lockhorst en Blondot, van Parijs en van der Elst, van Brussel, hebben aan de nederlandsche Regering konsessie gevraagd tot den aanleg van een spoorweg van Zwolle over Harderwijk, Nijkerk en Amersfoort naar Utrecht, zonder eenig subsidie te verlangen.

Gisteren arriveerde te Rotterdam, van Harderwijk over Amsterdam per spoor, een detachement suppletietroepen, sterk 125 onderofficieren en manschappen, onder bevel van den naar Java terugkeerenden majoor der infanterie F. T. Engelberg. Genoemde troepen zijn zonder oponthoud naar de Willemskade gemarcheerd en ingescheept op het aldaar gereed liggende klipperschip *Cosmopoliet*, van Dordrecht, kapt. J. Bouten, waarna terstond de reis naar Java is aangevangen.

Blijkens een mededeeling van het oostenrijksche telegraafbestuur, zijn te Reichenberg in Bohemen, te Zengg in Kroatie en te Arezzo, Pontassieve en San Giovanni in Toskane telegraafkantoren geopend; de beide laatstgenoemden en het kantoor te Zengg met beperkten diensttijd.

Te Askersund in Zweden en te Bergen, Hangesund, Leerwig, Stavanger, Svelvig en Tarsund in Noorwegen zijn mede telegraafkantoren geopend.

Het telegraafkantoor te Monza, dat op den 14den September van het vorige jaar voor de dienst werd gesloten, is weder, gedurende het verblijf van den Aartshertog stedehouder aldaar, geopend.

De telegraafkantoren te Langenschwalbach en Oeynhausen zijn en die te Ems en Misdroy worden met den 1sten Oktober aanstaande weder voor de dienst gesloten.

's GRAVENHAGE, 30 September. Naar wij vernemen zal aan den heer Mr. C. J. van Assen, hoogleeraar in de regtsgeleerdheid te Leiden, in de maand Augustus 1858, uithoofde van 70jarigen leeftijd, het emeritaat worden verleend. — Ook zal in de maand September 1858, om dezelfde redenen, aan den heer van Lith de de Jeude, hoogleeraar aan de hoogeschool te Utrecht, het emeritaat worden verleend.

— Heden heeft, ter kamer van notarissen alhier, onder het ministerie van den notaris, den heer J. W. van den Bergh, rezideerende te 's Gravenhage, de openbare veiling plaats gehad van de gerenommeerde buitenplaats *Bergendaal*, bouwmanswoning, bosschen, weilanden, enz.; de ruinen van het slot Teijlingen, de Teijlingerlaan met tol en tolwoning, duingronden, enz., alles staande en gelegen in de gemeenten Voorhout en Sassenheim, arrond. Leyden, te zamen groot 169 bunders, 90 roeden, 16 ellen. Die goederen waren afkomstig uit de nalatenschap van wijlen graaf Otto van Bylandt. De veiling des morgens ten 11 ure is aangevangen, was eers des namiddags ten 7½ ure geëindigd. Het geheel (74 perceelen) heeft opgebragt ƒ 151.245. Aanstaanden Woensdag des morgens ten elf ure, zal ter zelfder plaatse door gemelden notaris, de finale toeslag der perceelen plaats hebben.

'S HERTOGENBOSCH, 30 Sept. Heden had alhier de gewone jaarlijksche paardenmarkt plaats. Niettegenstaande de gelijktijdige houding der tweede markt te Boren telde men ruim 700 paarden en waren er verscheidene fransche en duitsche koopliedens. Hoewel er weinig kooplust was, besteedde men ruim ƒ 500 voor de beste paarden.

's HERTOGENBOSCH, 30 Sept. De vierde jaarmarkt gisteren alhier gehouden, leverde over het algemeen weinig drukte op. De paardenmarkt was tamelijk bezet. De aanvoer van hoornvee was middelmatig; doch het aangevoerde was spoedig opgeruimd; er waren veel buitenlandsche koopers aanwezig. De aanvoer van schapen was redelijk die van varkens talrijker; linnen flaauw.

(*N. N. Br.*)

ZUTPHEN, 29 Sept. Naar men verneemt zijn de heeren van Gend & Loos voornemens eene diligence-dienst op te rigten van Almelo over Zutphen naar Arnhem visa versa, in verbinding met de spoortreinen van en naar Amsterdam, enz., hetgeen het reizend publiek voorzeker met welgevallen zal vernemen.

HARLINGEN, 29 Sept. In de week van 19 tot en met 25 dezer zijn in deze provincie 52 runderen aan de besmettelijke longziekte gestorven en 46 aangetaste voor rekening der eigenaars afgemaakt; te zamen 98. Totaal sedert 1°. Januarij dezes jaars 6476.

ROLDE, 28 September. Te Nieuw Lande, onder deze gemeente, is de longziekte onder het rundvee uitgebroken. Twee runderen zijn reeds bezweken. De noodige maatregelen ter stuiting dier plaag zijn genomen. (*H.*)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 30 Sept. De *Moniteur* behelst eene telegrafische dépêche uit Metz, inhoudende dat de Keizer 's avonds ten 7 ure in die stad was aangekomen, waar hij met levendige geestdrift is ontvangen, na op zijn geheelen togt door Duitschland het voorwerp van de meeste sympathie te zijn geweest.

Te Ludwigshaven is de Keizer door prins Luitpold van Beijeren begroet geworden en te Saarbrucken door den prins van Pruissen.

Prins Hendrik der Nederlanden wachtte den Keizer te Metz op, om hem te begroeten.

De illuminatiën waren luisterrijk. 's Avonds woonde de Keizer, die eene volmaakte gezondheid genoot, eene voorstelling in den schouwburg bij.

— Uit Stuttgardt meldt men van 28 Sept.: Gisteren verkondigde het gebulder van het geschut en het gelui der klokken den 77sten geboortedag des Konings. Des middags was er groot diner ten hove. Keizer Napoleon woonde de voormiddag-godsdienst in uniform bij. Des avonds was er gala-reprezentatie in den schouwburg, die eenig in hare soort was. Eene Keizerin en drie Koninginnen, schitterende van diamanten, twee Keizers, een Koning, een aantal Prinsen, een schitterend gevolg en bijna alles wat onder den adel en de burgerij rijk en aanzienlijk was, woonde de voorstelling bij, die na afloop van het diner ten hove ten half acht ure een aanvang nam. Op het diner, dat ter eere van den verjaardag des Konings gegeven werd, werden twee toasten uitgebragt; de eerste door Keizer Alexander op den Koning van Wurtemberg, den tweeden door dezen, op de gezondheid van de hooge gasten. Toen de Koning in den schouwburg verscheen, werd hij met een daverend gejuich ontvangen. Deze daarna begaven de overige gekroonde hoofden zich naar hunne plaatsen. Met veel takt liet het publiek het bij de hulde, den Koning bewezen, blijven. [illegible] de groote loge de zeven gekroonde hoofden bijeen. De Keizer en de Keizerin van Rusland woonden echter alleen het eerste bedrijf bij. In het derde merkte men nog slechts op Koning Wilhelm, de Koninginnen der Nederlanden, van Griekenland, van Wurtemberg en naast deze laatste Keizer Napoleon, wiens gelaat noch goedkeuring noch afkeuring uitdrukte. De Keizer gaat het meest om met Koning Wilhelm, minder met het russische gedeelte der gasten.

— Men verzekert dat de ooster-spoorwegmaatschappij bevel ontvangen heeft, om voor alle gevallen buitengewone treinen gereed te houden, ten gebruike van hooge personaadjen, uit Duitschland komende.

Het zou niemand verwonderen, zoo Keizer Alexander II een kort bezoek aan Frankrijk kwam brengen. Overigens weet men daar niets met zekerheid van te zeggen, maar de bijeenkomst te Stuttgardt geeft van zelf aanleiding tot allerlei gevolgtrekkingen, te meer daar men weet dat beide soevereinen zich aldaar met hartelijkheid hebben bejegend.

— Een armoedig jood, die op de boulevards brillen te koop aanbood, bood onder anderen aan een jongen *flaneur*. Deze weigerde, wat hij door zulk een bril zien zou. Alles wat gij wilt, zeide de koopman, probeer het maar eens. De andere neemt den bril, zet dien op de neus van den jood en veroorlooft zich de ongepaste aardigheid te zeggen: „men ziet niet dan schurken door dien bril.” Er naauwernood had hij den bril echter weder aan den jood ter hand gesteld, of deze zeide: dat is vreemd, ik had dit nooit opgemerkt, en op zijn beurt den bril opzettende en den grappenmaker aanziende, voegde hij er bij; ik zie nu echter dat gij gelijk hebt.

— Amiens verkeerde gisteren in eene groote spanning. Meer dan 250 huisgezinnen waren namelijk in grooten angst, daar eene ziekte al de leden dier familiën aangetast had. Hevige pijnen, braking, stoelgang met bloed gepaard, vertoonden zich bij een groot aantal personen, die des avonds te voren nog geheel wel waren. Alle geneesheeren, al de apothekers waren den geheelen nacht op de been. Eerst dacht men aan het verschijnen der cholera. Later bleek het echter, dat al die menschen vergiftigd waren door het gebruik van kleine garnalen, die van Boulogne aangevoerd en op de markt verkocht waren. In weerwil van alle pogingen der geneesheeren om hunne zieken te redden, stierven er nogthans twee, een man en eene vrouw, onder verschrikkelijk lijden. Een onderzoek werd ingesteld om de oorzaak te ontdekken, die aan de slechte kwaliteit der garnalen moet worden toegeschreven.

ENGELAND.

LONDEN, 29 September. Kardinaal Wiseman heeft gisteren in alle katholieke kerken van Engeland een herderlijken brief doen aflezen, waarbij een openbare bid- en treurdag op aanstaanden Zondag bevolen wordt ter gelegenheid van de ramp in Indië. De Kardinaal spreekt op een toon van afschuw over de muiterijen en moedigt de geloovigen tot bidden aan, in de hoop dat hun gebeden door God verhoord zullen worden, die hun de overwinning op de vijanden des Christendoms zal schenken.

— De Koningin, alvorens na haar terugkomst uit Schotland te Londen terug te keeren, zal waarschijnlijk graaf Aberdeen op zijn kasteel van Haddo bezoeken.

— Partikuliere brieven uit verschillende oorden van Indië melden, dat de insurgenten de spoorwegstations en de spoorstaven den linie van Delhi naar Cawnpore, Allahabad, Arrah, Dinapore, enz. hebben vernield en opgebroken.

— Een dagblad van Zuid-Australië bevat nog ernstige nieuwstijdingen uit Borneo. Het kondigt aan, dat de chineesche inwoners van Arawak zijn opgestaan en sir James Brooke gedood is. De onverdiende en langdurige aanvallen tegen rustige Chineezen bij de goudlagen door de europesche kolonisten schijnen niet geschikt om de bestaande betrekkingen tusschen de China en Engeland te verbeteren.

STADSNIEUWS.

In de 233ste Staats-Loterij zijn in de 5e Klasse bij de 11e Trekking prijzen van ƒ 1000 of daarboven te beurt gevallen aan N°. 13118 ƒ 50,000, N°. 17624, 7247, 12955, 16863 en 2292 ieder ƒ 1000.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 30 September.

BEVALLEN (26 Sept.): A. C. Berlage, geb. Bosscha, D. — C. E. van Gheel Gildemeester, geb. Rente Linsen, D. — (28 Sept.): J. E. Witsen, geb. Veltman, Z.

OVERLEDEN (25 Sept.): L. J. W. Ten Bokkel, 43 j. — (29 Sept.): F. H. Nolte, 63 j.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	ƒ 55$\frac{5}{16}$	Livorno	2/m.	ƒ 89$\frac{3}{4}$
»	zigt	» 55$\frac{1}{16}$	Napels		» 82$\frac{1}{2}$
Bordeaux	2/m.	» 55	Petersburg		» [illegible]
»	zigt	» 55$\frac{5}{8}$	Weenen	6 (w.)	» 33$\frac{9}{16}$
Madrid	3/m.	» 238	Augsburg		» 35$\frac{2}{16}$
Cadix	»	» 240	Frankfort		» 99$\frac{5}{8}$
Seville	»	» 237	Hamburg	2/m.	» 35$\frac{1}{8}$
Bilbao	»	» 237	»	zigt	» 34$\frac{15}{16}$
Lissabon	»	» 40$\frac{1}{2}$	Londen	2/m.	» 11,62$\frac{1}{2}$
Porto	»	» 40$\frac{1}{2}$	»	zigt	» 11,72$\frac{1}{2}$
Genua	2/m.	» 45$\frac{5}{8}$	Rotterdam		» $\frac{1}{2}$

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 30 Sept. Belg. [illegible] Obligatiën 4½ pc. 97½; Spanje 1½ pc. [illegible] pc. 37$\frac{1}{16}$; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Met. 5 pc. 78½; id. Nationale 80½.

PARIJS, 30 Sept. Fransche 3 pc. [illegible]; 4½ pc. [illegible]; Spanje 25½; 3 pc. id. 38; Fr. O. Sp. 675; [illegible].

MADRID, 29 Sept. 3 pc. [illegible].

LONDEN, 30 Sept. Consols [illegible]; id. 1½ pc. 25½; Rusl. 5 pc. 109; id. [illegible] Holl. 4 pc. 100½; id. [illegible] 4½ pc. [illegible] Mexiko 3 pc. 21; Portugal 3 pc. 44; Ecuador 13½; Venezuela 31½; Wissel op Amsterdam [illegible]; Hamburg [illegible].

WEENEN, 30 Sept. Met. 5 pc. 81$\frac{3}{8}$; Nationale 83$\frac{5}{8}$; Bank-Aktiën 985; Credit-Anst. 218½; Noord-Bahn akt. 178; Ofr. Fr. Spoorw. akt. 243½; Saltzb. 101; Lomb. Venetiaans. 96½; Wissel op Londen 10.14; [illegible] Zilver 8¼.

BERLIJN, 30 Sept. 4½ pc. Pr. Staatsch. 99½; 5 pc. Rusland 108; Diskonto [illegible].

HAMBURG, 30 Sept. Spanje 3 pc. —; id. 1½ pc. 23½; Rusl. 5 pc. 103½; id. 4½ pc. 92½; 3 pc. Mexikanen 8¼; Vereinsbank 100; Noord-Duits. bank 91½; Wissel op Londen 3/m. —; id. kort —; Amst. —; Diskonto 6½.

FRANKFORT, 30 Sept. 5 pc. Met. 77½; 1½ pc. Spanje binnen. 23½; id. 3 pc. —; Wissel op Londen 3/m. 117½; Parijs —; Weenen 113; Amsterdam —.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

Fondsen	Rente	29 SEPT. 4½ u. gebl.	30 SEPT. 4½ u.			gebl.
Amsterdam, Thesaurie	5 pCt.	104½	104½	"		
Nederl. Bank	4 "			"		
Nederl., Werkel. Schuld à	2½ pCt.	63 7/16	63½	a	63 9/16	
Dito Dito	3 "	76⅝	76 11/16	"	76¾	
Dito Dito	4 "	97	97	"		
Amortis. Syndik.	3½ "	91	91⅛	"		
Aand. Handel-Maatsch.	4½ "	151¾	152	"	152⅜	152¼
dito Contant	4½ "			"		
Oost-Ind. Leening	4 "			"		
Aand. Holl. Spoorweg				"		
Leening idem	4½ pCt.	97¼		"		
Aand. Rijn-Spoorweg	4½ "	100	100	"		
Maatschappij van Weld.	4 "			"		
België, Cert. Adm. B. bk.	2½ "			"		
Dito bij *Rothschild*	2½ "		52	"		
Frankrijk, Certifikaten	3 "			"		
Spanje, Obligatiën	1¼ "	25 5/16	25¼	"	25 5/16	
Dito	3 "	42⅝	42⅝	"	42½	
Dito Binnenl.	3 "	37½	37½	"		
Amortisable Schuld		5¾		"		
Bewijzen Coupon		5 11/16	5⅝	"		
Portugal, Obligatiën	3 pCt.	45 1/16	45 1/16	"	45⅛	45 1/16
Dito 1856	3 "	44⅝	44⅝	"		
Dito Uitgestelde			26	"		
Rusl., Obl. bij *Hope en C°.*	5 pCt.	104⅞	104¾	"	104⅞	104¾
Dito bij idem 1828/1829	5 "		104⅛	"		
Cert. bij idem 1831/1833	5 "		94½	"		
Dito bij idem 1840	4 "	86⅝		"		
Dito bij *Stieglitz*	4 "	86¼	86	"		
Dito Nieuwe	4 "	85¾	85½	"		
Dito 5de Serie	5 "	100½	99 13/16	"	100⅛	99 13/16
Dito 1855, 6de Serie	5 "	101 5/16	100⅝	"	101⅛	100¾
Dito adm. te Hamburg	5 "	98 9/16	98½	"		
Dito dito te Londen	5 "			"		
Dito dito dito	4½ "	96¼	96¼	"		
Inschrijving in Assignat.	6 "		67⅛	"		
Certifikaten van dito	6 "	67 9/16		"		
Spoorweg Aandeelen	5 "	76	76	"		
Polen, Aand. 1835, fl. 500	*f*	155½		"		
Obligatiën	4 pCt.	80 1/16	80⅛	"		
Pruissen, Obligatiën	4½ "			"		
Aandeelen 1854	3½ "	200		"		
Beijeren, Spoorweg Aandeelen		26		"		
Oostenrijk, Obl. bij *Goll en C.*	5 "	76½		"		
Dito dito	4 "	61¼	61¼	"		
Dito Metalliek	5 "	74⅜	74	"	74 5/16	74 5/16
Dito Rente Amsterdam	5 "	86	86	"	86⅛	86
Dito Nationale 1854	5 "	76 1/16	75 15/16	"	76	76
Dito dito	2½ "	38⅝	38 7/16	"	38 9/16	38 9/16
Weener Bank-Aktiën	*f*	1101	1108	"		
Dito Aand. fl. 250, 1839	"			"		
Dito dito 250, 1854	4 pCt.			"		
Napels, Cert. bij *Lam. en B.*	5 "			"		
Dito bij *Rothschild*	5 "			"		
[illegible]						
Braziliën, Geldl. 1824 v. £ 100	5 "	98½	98½	"		
Dito 1839 van £ 100	5 "			"		
Dito 1843 £ 100	5 "	97½		"		
Dito 1852	4½ "			"		
Sardinië	5 "			"		
Peru, Geldl. 1854	4½ "			"		
Dito te Parijs				"		
Ecuador, Oblig. 1855	1 "	14½	13 7/16	"		
Venezuela, dito 6 pCt thans	4½ "	27½	27	"		
Dito Uitgestelde	2 "			"		
Grenada, Obligatiën	3¼ "	19½	19¼	"	19⅝	19⅝
Dito Uitgestelde			5¼	"		
Mexiko dito	3 "	20	19 15/16	"	19⅞	
Nrd-Amer., Ph. *Hope en C*, Br. A	*f* 800		795	"		
Dito dito	" B		890	"		
Dito bij *Rothschild*	6 pCt.					
Amerik. Bank-Aktiën						
Illinois Spoorweg-Aandeelen		102	104	"		
Dito Oblig. Constr. Bons.	7 pCt.	86¼	86½	"	86¾	
Louisiana	5 "			"		
Griekenl., Obl. Geldl. 1825	5 "		4⅝	"		

[illegible] 57; 58¼.

Binnenl. fondsen prijshoudend. De overige buitenl fondsen verkeerden over het algemeen in eene flaauwere stemming.

Koers van het Geld. Beleening 4½ pCt. Prolongatie 4½ pCt., Diskonto 5 pCt.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 30 September.

GRAANMARKT.

Tarwe onveranderd: 131 ℔ wb. Pools *f* 400; 127 ℔ ger rb. dito *f* 320.

Rogge bij gerijven in een doen: 123 ℔ Rostocker *f* 208; 120 ℔ Arch. *f* 197; 118 ℔ Petersb. *f* 186.

Garst prijshoudend: 104 ℔ Terschellinger Zomer *f* 190.

Haver zonder handel.

Boekweit onveranderd: 116 ℔ j. Oostvriess. *f* 210.

Koolzaad. Op 9 vaten Olie dadelijk 79½; in April 84; Sept, Oct. 80½; Nov. 82 £. *Raapolie* op 6/w. *f* 49; Vliegend *f* 47¾; 1°. Mei ek. *f* 48¼, 8; Oct. *f* 47½, ¾; Nov. *f* 47¾, [illegible] Dec *f* 48, 7¾. *Lijnolie* op 6/w. *f* 48¼; Vliegend *f* 48 [illegible] Maart April Mei ek. *f* 44½; Oct. *f* 46¾, ½; *Hennepolie* op 6/w. 57; Vliegend *f* 49½.

SCHIEDAM, 30 Sept. Rogge verkocht: 145/2 ℔ Archangel *f* 198 kont., 199 6/w.; 140/2 ℔ Kunda *f* 240 6/w, Gerst 128/2 [illegible]sche *f* 216 6/w., *f* 217 3/m.; 126/2 Libau *f* 208 kont, [illegible] 6/w. — Moutwijn *f* 21,—; Jenever *f* 26,50; Amst. Proef [illegible] per ned. vat. zonder fust, zonder de belasting; Spiritus *f* 0.80 per ketel.

[illegible] Sept. *Suiker.* W.-I. vast voor de goede en fijne [illegible] voor de lage soorten eerder iets lager. Uit de [illegible] Deelen tot volle prijzen gedaan, en in veiling verschillende partijen, in verhouding tot de laatste noteeringen. — *Koffij.* Plantation Ceylon voor export iets lager, doch de voor konsumptie geëigende soorten zeer vast. Eene zeilende lading, 4200 b. Rio, werd a 48 sh. 3 d kost, vracht en assur. voor Hamburg genomen. — *Rijst.* Iets kalmer. *Thee.* Kleine partijtjes ord. Congo vonden a 14½ d. op 3 m. koopers. — *Talk.* PYC gedrukt; verkoopers a 57 sh. 6 d.

RIO DE JANEIRO, 1 September. *Koffij.* Men noteert: good first 5200 a 5400 reis. Voorraad 200,000 b.

BOMBAY, 31 Augustus Voor Invoer-artikelen heeft zich de markt verbeterd; verscheidene zaken zijn tot stand gehouden. — De uitvoer-markt was zeer levendig. – *Katoen* is hooger; van *Wol* is geen voorraad meer; *Koffij* schaarsch — *Wisselkoers.* 2 s. 1¾ d a 2 s. 1½ d. — *Vrachten*: naar Liverpool 45 sh.; naar Londen 50 sh

SHANGHAC, 30 Julij. Belangrijke transakties werden in invoer-artikelen afgesloten, — *Zijde* vast; *Thee* met verhoogde prijzen zoo hier als te Amoij. — *Wisselkoers* op Engeland 6 sh. 10 d. a 7 sh.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN.

TEXEL, 29 Sept. Grevelink, Vriendentrouw, Tjilatjap. - Bouwer, Jonkvrouw Geertrui, Oud Calabar. - Ostström, Leopold, Rio-Janeiro. — 30 Sept. Dekker, Komeet, Curaçao.

HELVOET, 29 Sept. Quakkelstein, Nederwaard, Rangoon, l. v. Brouwershaven.

BROUWERSHAVEN, 29 Sept. Riesman qq, Rotterdam, Batavia n. Rott.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 1 Oktober, in lading naar:

Urdingen en Ruhrort.	W. Dombeck, de Hoop.
Frankfort.	M. Grunewald, Frankfort N°. 13.
Ludwigh. en Manheim.	J. Bastiaans, Ludwigshaven N°. 2.
Wesel.	A. Balk, Alma.
Maintz.	B. Kirschreiber, Maintz N°. 5.
Keulen.	Th. Kamps, Cöln. N°. 11.
Duisburg.	H. In de Kamp, Vlijt en Hoop.
Dusseldorp.	B. J. Timmerman, Weldadigheid.
Keulen.	W. van Ucen, Wilhelmina.
Mannheim.	A. Bauduin, Urania.

AMSTERDAM, 28 September, vertrokken naar:

Keulen.	A. Linkowitz, Cöln N°. 12.
Keulen.	J. Dormöhlen, Patientia
Duisburg.	W. Stempel, Mercuur.
Dusseldorp.	A. Deinum, Stad Amsterdam.
Mannheim.	F. Sandhövel, de Rijn.

Rijnhoogte	ARNHEM, 30 Sept. 5 p. 5 duim.	
	KEULEN, 29 " 4 vt. 4 "	

Advertentiën.

Bevallen. Heden verloste door Gods goedheid zeer voorspoedig van een welgeschapen *ZOON*, ALIDA MARIA JANSSEN, geliefde Echtgenoote van

J. BRUNING.

AMSTERDAM, 30 September 1857.

Er wordt gevraagd, om zoo spoedig mogelijk in dienst te treden, een **Broodbakkersknecht**, van goed zedelijk gedrag. Brieven *franco* onder de letters J. Z bij J. NOORDUYN & ZOON, Boekh. te Gorinchem. (3696)

BUITENGEWONE VERLOTING

VAN

ZILVEREN en ANDERE VOORWERPEN,

toegestaan op Koninklijke magtiging, bij resolutie van Z. Exc. den Minister van Finantiën, d° 30 Julij 1857, ter gedeeltelijke voorziening in de kosten voor den Bouw eener Nieuwe **Parochiale-kerk** te Vlissingen, bestaande uit 20,000 Loten.

De prijs van ieder Lot is slechts 50 Cents. (Een blad van 5 Loten *f* 2.50) De voornaamste prijzen zijn op de keerzijde van elk Lot vermeld, waarbij er zijn in zilveren voorwerpen ter waarde van *f* 300, *f* 225, *f* 150, *f* 100, *f* 80, *f* 40 en de overige bestaan uit verscheidene kostbare voorwerpen.

Behalve bij den Pastoor der Parochie te Vlissingen, den Wel-Eerw. Heer J. BORS, heeft de Uitgever dezer Courant, C. L. VAN LANGENHUYSEN zich wel met het debiteren willen belasten.

De Uitloting zal plaats hebben in de maand November aanstaande.

(3689) *ZEGT HET VOORT!*

De ondergeteekenden, de ***Smederij*** en ***Handel*** in ***Kagchels*** der aloude firma **BERN. CRAMER & C°.** overgenomen hebbende, hebben de eer te berigten, dat hun Magazijn gevestigd blijft op de Pijpenmarkt, E 508, en dat het, even als bij hunne voorgangers, in alle soort ***Kagchels***, van de beste qualiteit en uit de gerenommeerdste fabrieken, ruim gesorteerd is; tevens dat zij de eigen fabriek van ***Brandwaarborgkasten***, vroeger op de Keizersgracht bij *Felix Meritis*, met den genoemden Handel en Smederij hebben vereenigd.

CRAMER, ELSENBURG & C°.

AMSTERDAM, den 1 Oktober 1857. (3695)

STOOMBOOTDIENST,

varende tusschen

ROTTERDAM, MIDDELBURG,

en daar tusschen gelegen plaatsen.

Voor de Maand October 1857.

Van *Rotterdam.*			u.	m.	Van *Middelburg.*			u.	m.
Dond.	1,	's morg.	6	—	Vrijdag	2,	's morg.	10	30
Zaturd.	3,	"	7	—	Zondag	4,	"	11	30
1 Maand.	5,	"	8	30	Maandag	5,	's midd.	12	—
2 Dingsd.	6,	"	9	45	Woensd.	7,	's morg.	6	—
3 Dond.	8,	"	10	30	Vrijdag	9,	"	6	—
4 Zaturd.	10,	"	11	30	Zondag	11,	"	6	—
Maand.	12,	's midd.	12	—	Maandag	12,	"	7	—
Dingsd.	13,	"	12	—	Woensd.	14,	"	9	—
Dond.	15,	's morg.	6	—	Vrijdag	16,	"	10	—
Zaturd.	17,	"	8	—	Zondag	18,	"	11	—
1 Maand.	19,	"	8	30	Maand.	19,	"	11	30
1 Dingsd.	20,	"	8	30	Woensd.	21,	"	5	30
2 Dond.	22,	"	9	45	Vrijdag	23,	"	6	—
3 Zaturd.	24,	"	10	30	Zondag	25,	"	6	—
3 Maand.	26,	"	10	30	Maandag	26,	"	6	—
4 Dingsd.	27,	"	11	30	Woensd.	28,	"	7	—
Dond.	29,	's midd.	12	—	Vrijdag	30,	"	9	—
Zaturd.	31,	's morg.	6	—					

Op de met 1, 2, 3, 4, gemerkte dagen kan men vóór de afvaart, te Rotterdam aankomen:

1 met den Rhijnspoortrein van Utrecht;

2 met den Hollandschen Spoortrein van 's Hage;

3 met den Rhijnspoortreinen van Amsterdam en Emmerik;

4 met den Hollandschen Spoortrein van Amsterdam.

Reizigers met den Rhijnspoorweg aangekomen gelieven zich aan te melden bij de Directie van het Station tot het doen van sein, in welk geval de naar Middelburg vertrekkende Stoomboot *aldaar zal aanleggen.*

In Correspondentie met Diligence-diensten tusschen Middelburg en Vlissingen, Zierikzee en het Veer te Zijpe, Goes en het Katsche veer.

De goederen kunnen tot één uur vóór de afvaart bezorgd worden, later aangebragt blijven dezelve tot de volgende reis liggen. (3694)

BOEKHANDEL VAN C. L. VAN LANGENHUYSEN.

KERKELIJKE GESCHIEDENIS

VOOR

ROOMSCH-KATHOLIEKEN,

BEWERKT DOOR

H. J. SONJEE,

R. K. Pastoor te Noordwijk.

Eerste Deel. Prijs *f* 2.90.

(MET BISSCHOPPELIJKE GOEDKEURING.)

Door den Uitgever C. L. VAN LANGENHUYSEN is dit eerste deel van de Kerkelijke Geschiedenis aan de Inteekenaren verzonden.

LEVENSGESCHIEDENIS

VAN DEN

HEILIGEN THOMAS VAN VILLENOVA,

BIJGENAAMD

DE ALMOEZENIER,

Aartsbisschop van Valencia in Spanje, van de orde der Eremieten van den H. Augustinus.

Door den Zeer Eerw. Heer J. DABERT, Vicaris-Generaal van Vivier.

Uit het Fransch, door een R. C. Priester.

Prijs *f* 1.65.

Met een welgelijkend portret.

Allen die belang stellen in het lezen der berigten nopens den opstand in Britsch-Oost-Indiën, kunnen, om zich aldaar te oriënteren, bij den Uitgever dezer Courant bekomen:

Voor 25 Cents

EENE KAART

VAN HET

Oorlogstooneel in Engelsch-Oost-Indië.

Aanvragen buiten de stad kunnen tegen 2 Cents verhooging *franco* per post geschieden. Brieven *franco.*

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.